

N:o 40.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 17 Maj 1882.
— — — — Andra Kammaren den 17 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, med förslag, att laga skifte, hvarå fastställelse meddelats, må kunna under vissa förutsättningar genom nytt skifte rubbas.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 50.)

S. A. K.

Hos Riksdagen hafva framställningar skett om sådana ändringar i Kongl. stadgan om skiftesverket i riket den 9 November 1866, att, derest till följd af sjösänkings- eller annat större vattenafledningsföretag tillförene sankta egor, hvilka ingått i laga skifte, hvarå fastställelse meddelats, undergått sådan förändring, att de kunna såsom åker häfvas, men markens fördelning mellan delegarne icke medgifver egornas ändamålsenliga odling och bruk, nytt skifte eller s. k. omskifte af dylik mark med innehafvet som delningsgrund må, utan hinder af den å äldre skiftesläggningen meddelade fastställelse, kunna, äfven om icke alla delegarne derom åsämjas, tillvägabringas, dock endast så vida egodelningsrätt efter föregående pröfning af förhållandena förklarar, att och i hvilken utsträckning sådant omskifte må vara af behovet påkalladt.

De i dessa framställningar närmast afsedda förhållanden äro enligt Riksdagens åsigt sådana, att de måste ådraga sig lagstiftarens synnerliga uppmärksamhet. Likartade förhållanden förekomma säkerligen på flere andra orter i vårt af större och mindre vattensamlingar uppfyllda land, i hvilket af sådan anledning vattenafledningsföretag mångenstädes egt rum.

Riksdagen har visserligen vid flera föregående tillfällen icke bifallit väckta förslag, som afsett rubbning i vissa fall af fastställt laga skifte. Dessa vid föregående tillfällen icke bifallna framställningar hafva dock haft ett annat syfte, nemligen delning af mark, som vid förut verkställt laga skifte blifvit afsatt för delegarnes gemensamma behof. Sådana delningar hafva påyrkats, icke till följd deraf, att marken undergått förändring till sin natur, utan i de flesta fall af den orsak, att en eller annan skiftesdelegare, möjligen flertalet bland dem, haft en annan åsigt om lämpligheten af den ifrågavarande markens undantagande från skiftet än den, som vid sjelfva skiftet gjort sig gällande. Den nu afsedda nya delning föranledes åter deraf, att marken till följd af verkställd sjösänkning eller annat större vattenafledningsföretag undergått sådan förändring till sin natur, att den samma i dess förändrade skick icke kan utan omskifte med fördel brukas. En lagstiftning i denna riktning synes vara en naturlig följd af lagstiftningen om vattenafledning för jords förbättring, ty har man nedlagt stora kostnader i ändamål att förvandla sankta ångar eller kärr till åker, måste det vara följdriktigt att undanröjda de hinder för markens begagnande till åker, hvilka föranledas af det sätt, hvarpå marken förut blifvit skiftad.

Riksdagen föreställer sig, att det åsyftade ändamålet skulle vinnas derigenom, att till 3 § Skiftesstadgan tillades ett moment, hvarigenom förklarades, att, när genom verkställd sjösänkning eller annat större vattenafledningsföretag tillförene sankta egor undergått sådan förändring, att de kunna häfdas såsom åker, men hinder för deras ändamålsenliga brukande möter deraf, att vid förut verkställt laga skifte egorna erhållit en för markens häfdande såsom åker olämplig indelning eller delvis lemnats oskiftade, nytt skifte må, utan hinder af fastställelse å det förra laga skiftet, å dessa egor verkställas; att vidare bestämmelserna i 89 § Skiftesstadgan gjordes tillämpliga äfven på det fall att, vid sammanträde för handläggning af fråga om dylikt omskifte, någon delegare yrkar, att vid det förut verkställda laga skiftet bör oförändradt förblifva, i hvilket fall det skulle åligga skiftesmannen och gode männen, innan vidare åtgärd i afseende å skiftesberedningen företoges, att efter föregången besigtning å marken, hvarvid dess allmänna be-

skaffenhet och läge borde beskrivas, noga undersöka, om och till hvilket omfång skifteslagets egor kunde genom omskifte i förening med delning af mark, som till äfventyrs vid laga skiftet från delning utslutits, eller ock genom egoutbyten, erhålla en för egornas skötsel lämpligare indelning, i hvilken händelse förrättningen borde fortgå, hvar emot, om det befunnas, att omskiftet, utan att i allmänhet blifva förmanligare än det förra skiftet, skulle för delegarne medföra kostnad och olägenhet, laga skiftet borde lemnas orubbadt och det sökta omskiftet inställas; och skulle skiftesmannen och gode männen hafva att i dessa omständigheter meddela fullständigt utlåtande och dermed förfara, som i 54 § Skiftesstadgan sägs, hvarjemte, derest omskifte afsloges, skiftesökanden borde ensam bestå de åbragta skifteskostnaderna; samt att slutligen tillägg gjordes dels till 69 § angående den delningsgrund, som vid omskifte borde följas, och hvilken Riksdagen anser böra, så vidt afser förut skiftade egor, blifva innehafvet, dels till 87 och 88 §§ angående hvad iakttagas bör, i händelse det skulle befinnas nödigt att i den omskiftade marken tilldela någon delegare flera skiften, än han i samma mark vid det förut verkställda laga skiftet erhållit.

Riksdagen, som ansett, att ärendet lämpligen borde efter denna allmänna utredning underställas Eders Kongl. Maj:ts pröfning, får därför hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t måtte taga i nådigt öfvervägande, huruvida, der genom verkställd sjösänkning eller annat större vattenafledningsföretag tillförene sankta egor undergått sådan förändring, att de kunna häfdas som åker, men hinder för deras ändamålsenliga brukande möter deraf, att vid förut verkställdt laga skifte egorna erhållit en för markens häfdande såsom åker olämplig indelning eller delvis lemnats oskiftade, nytt skifte må, utan hinder af fastställelse å det förra laga skiftet, å dessa egor verkställas på sätt ofvan är antydt, samt att, derest sådan rätt till omskifte finnes böra medgifvas, Eders Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och till Riksdagen framlägga förslag till de ändringar i gällande Skiftesstadga, som för sådant ändamål äro af nöden.

Riksdagen framhärdar o. s. v.

Stockholm den 17. Maj 1882.